

CZU: 343.222:343.61(478)

DOI: <http://doi.org/10.5281/zenodo.4572482>

RESPONSABILITATEA REDUSĂ ȘI STAREA EMOȚIONALĂ A SUBIECTULUI INFRAȚIUNILOR PREVĂZUTE LA art.146, 147 ȘI 156 DIN CODUL PENAL

Rodica BERDILO

Universitatea de Stat din Moldova

În cadrul articolului se stabilește conținutul criteriului medical și al criteriului juridic ale responsabilității reduse (art.23¹ CP RM). Sunt determinate similitudinile și diferențele dintre noțiunea „responsabilitate redusă”, pe de o parte, și noțiunile „responsabilitate” (art.22 CP RM) și „iresponsabilitate” (art.23 CP RM), pe de altă parte. Se concluzionează că responsabilitatea redusă nu este un tip nici al responsabilității în accepția art.22 CP RM, nici al iresponsabilității în accepția art.23 CP RM. Responsabilitatea redusă, ca și responsabilitatea și iresponsabilitatea, este un tip aparte de măsură a capacității persoanei de a-și da seama de acțiunea sau inacțiunea sa ori de a o dirija. Se argumentează că expertul, bazându-se pe indicatori exclusiv medicali, în lipsa unor indicatori juridici, stabilește limitele de aplicare a art.23¹ CP RM, precum și delimitează responsabilitatea redusă de iresponsabilitate. Se demonstrează de ce este imperioasă prevederea, într-o normă de referință pentru art.23¹ CP RM, a listei limitative de tulburări psihice care atestă starea de responsabilitate redusă. Se arată că atât starea de afect (art.146 și 156 CP RM), cât și starea de tulburare fizică sau psihică, cu diminuarea discernământului, cauzată de naștere (art.147 CP RM), constituie cazuri speciale de responsabilitate redusă. Conform legii în vigoare, stările consemnate în art.146, 147 și 156 CP RM nu intră sub incidența art.23¹ CP RM. Se argumentează de ce, la stabilirea pedepsei pentru infracțiunile prevăzute la art.146, 147 sau 156 CP RM, instanța de judecată nu trebuie să rețină circumstanța atenuantă prevăzută la lit.d) alin.(1) art.76 CP RM.

Cuvinte-cheie: *responsabilitate redusă, responsabilitate, iresponsabilitate, stare de afect, stare de tulburare fizică sau psihică, cu diminuarea discernământului, cauzată de naștere, circumstanță atenuantă.*

REDUCED RESPONSIBILITY AND EMOTIONAL STATE OF THE SUBJECT OF THE CRIMES PROVIDED FOR IN art.146, 147 AND 156 OF THE CRIMINAL CODE

This article establishes the content of the medical criterion and of the juridical criterion of limited responsibility (art.23¹ CC RM). On the one hand, the article determines the similarities and differences between the notion of “limited responsibility”, and the notions of “responsibility” (art.22 CC RM) and “irresponsibility” (art.23 CC RM), on the other hand. The conclusion is that limited responsibility is neither a type of responsibility under art.22 CC RM, nor of irresponsibility under art.23 CC RM. Limited responsibility, along with responsibility and irresponsibility, are special types of measurement of a person's capacity to realise their action or inaction or to direct it. It is argued that the expert, based on exclusively medical indicators, in absence of juridical indicators, establishes the limits of application of art.23¹ CC RM, and delimits the reduced responsibility from irresponsibility. It is demonstrated why it is imperative to provide, in a reference norm for art.23¹ CC RM, a limiting list of mental disorders attesting the reduced state of responsibility. It is shown that both the state of heat of passion (art.146 and 156 CC RM) and the state of physical or mental disorder with a disturbed consciousness caused by delivery (art.147 CC RM) are special cases of reduced responsibility. According to the law in force, the conditions laid down in art.146, 147 and 156 CC RM, do not fall under the incidence of art.23¹ CC RM. It is argued why the court shall not take into account the mitigating circumstance provided in letter d) para. (1) art.76 CC RM when establishing the punishment for the offenses provided in art.146, 147 or 156 CC RM.

Keywords: *reduced responsibility, responsibility, irresponsibility, the state of heat of passion, the state of physical or mental disorder with a disturbed consciousness caused by delivery, mitigating circumstance.*

Prezentat la 03.09.2020

Publicat: martie 2021